

HØRINGSNOTAT OM FORSLAG TIL ENDRINGER I EKSISTERENDE FORSKRIFTER OG UTKAST TIL NYE FORSKRIFTER SOM FØLGE AV ENDRINGENE I FORSIKRINGSVIRKSOMHETSLOVEN OM SKADEFORSIKRING (KAPITTEL 12 MV.)

Finanstilsynet har på oppdrag fra Finansdepartementet vurdert Stortingets lovvedtak av 18. november 2010 knyttet til endringer i forsikringsvirksomhetsloven av 10. juni 2005 nr. 44, herunder kapittel 12 om skadeforsikring, med sikte på å utarbeide utkast til endring av relevante eksisterende forskrifter og utforme utkast til nye forskrifter der det anses nødvendig. De nye reglene om skadeforsikring i kapittel 12 er dels en lovfesting av gjeldende rett og dels materielle endringer i gjeldende rett.

Forsikringsvirksomhetsloven kapittel 12 om skadeforsikring inneholder en rekke forskriftshjemler. Finanstilsynet foreslår en forskrift til forsikringsvirksomhetsloven § 12-5 syvende ledd om opplysningsplikt til informasjonsordning for finansielle tjenester, i praksis Finansportalen. Øvrige forskriftsendringer er i hovedsak av teknisk karakter, bl.a. knyttet til forsikringstekniske avsetninger.

En rekke forskriftshjemler foreslås ikke benyttet. Finanstilsynet har i hovedsak lagt vekt på at det ikke er avdekket behov for ytterligere regulering. For enkelte av de ubenyttede hjemlene, som f.eks. forsikringsvirksomhetsloven § 12-1 annet ledd, 2. pkt. om forsikringer i strid med rettsordenen, er det lagt vekt på at det anses mest hensiktsmessig at lovbestemmelsen i første omgang presiseres og utfylles gjennom forvaltningspraksis, og at man etter hvert som man vinner erfaring med bestemmelsen vil kunne vurdere om det er et reelt behov for å regulere dette nærmere i forskrift.

I punkt 1 behandles forslag til ny forskrift om opplysningsplikt til informasjonsordning for finansielle tjenester. I pkt. 2 foreslås enkelte endringer i forskrift 30. juni 2006 nr. 869 til forsikringsloven (livsforsikring mv) som i hovedsak er av teknisk karakter. I pkt. 3 foreslår Finanstilsynet å oppdatere hjemmelshenvisningene i forskrift av 01.06.1990 nr. 434 om aktuar (aktuarforskriften) til gjeldende forsikringsvirksomhetslov. Også disse endringene er utelukkende ment å være av teknisk karakter. I avsnitt 4 foreslås en rekke endringer i forskrift av 10. mai 1991 nr. 301 om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring og gjenforsikring (hovedforskriften). Med utgangspunkt i gjennomførte endringer i hovedforskriften vil det også bli foretatt justeringer i forskrift av 18. november 1992 nr. 1242 om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring og gjenforsikring (utfyllende forskrift). De sistnevnte forskriftsendringer blir fastsatt av Finanstilsynet.

1. Forsikringsvirksomhetsloven § 12-5 syvende ledd – opplysningsplikt til informasjonsordning for finansielle tjenester

Forsikringsvirksomhetsloven § 12-5 syvende ledd lyder:

Kongen kan fastsette regler om skadeforsikringsselskapers plikt til å gi opplysninger om produkter, premier og forsikringsvilkår i skadeforsikring til informasjonsordning for finansielle tjenester.

1.1 Finansportalen og behovet for regler om opplysningsplikt

I statsbudsjettet for 2007 besluttet Finansdepartementet og Barne- og likestillingsdepartementet at det skulle etableres et nettsted som gir kunder grunnlag for å samle og sammenligne informasjon om ulike produkter og tjenester i det norske finans- og forsikringsmarkedet. Dette danner grunnlaget for etableringen av nettstedet Finansportalen, som er en informasjonstjeneste rettet mot private personer som omfatter banktjenester, sparing og forsikring. Tjenesten administreres og driftes av Forbrukerrådet.

For skadeforsikringsprodukter har tjenesten frem til nå ikke inneholdt opplysninger om forsikringspremier, med unntak for reiseforsikringer. Det som har vært sammenlignet er de ulike skadeforsikringsselskaperens vilkår på de ulike produktene opp mot et sett med normvilkår, men altså ikke pris. Bakgrunnen er at selskapene ved oppstarten av tjenesten ikke ønsket å utlevere sine prismodeller ut fra konkurransehensyn. Finansportalen har imidlertid nå utviklet skadeforsikringskalkulatorer som benytter seg av samme teknologi (Web services) som bl.a. prissammenligningstjenesten til FINN.no, Reiser, og som skal sikre at Finansportalen også kan sammenligne priser for skadeforsikringsprodukter. Løsningen beskytter selskaperens prismodeller. Skadeforsikringskalkulatorene for bil,- innbo-, villa- og reiseforsikring vil bli satt i produksjon og offentliggjort innen utløpet av mars 2011.

Skadeforsikringskalkulatorene er utformet slik at en forbruker kan gjennomføre prisspøringer i sanntid fra Finansportalen mot alle de deltagende selskapene. De data forbrukeren fyller inn i kalkulatoren danner grunnlag for et spørsmål som sendes til selskapene i sanntid i form av en web service-spørring. Selskapene sender tilbake et svar hvor prisen på forsikringen fremgår. Finansportalen sammenstiller svarene for forbrukeren i ett skjermbilde. Dialogen er basert på de spørsmålene selskapene i dag hver for seg stiller sine kunder for å kunne beregne priser på forsikringer, og tar utgangspunkt i et parametersett som har til formål at de ulike prisberegningene skal kunne sammenlignes. Parametersettet er utarbeidet i et samarbeid mellom de skadeforsikringsselskaper som har villet delta og Finansportalen, med FNO som sekretariat. Grunnlaget for informasjonsutleveringen fra selskapene til Finansportalen er basert på avtaler. For å kunne delta i datautvekslingen mellom forsikringsselskaper og Finansportalen må selskapene godta Finansportalens erklæring om vilkårene for deltakelse.

Finansportalen har opplyst at ved lanseringen av skadeforsikringskalkulatorene vil kun 4-5 mindre skadeforsikringsselskaper være til stede i kalkulatorene. Ingen av de fire store selskapene, som til sammen har 85% av markedet for skadeforsikring, vil delta ved lansering.

Finanstilsynet anser at det er behov for å benytte forskriftshjemmelen for å sikre at alle aktørene i markedet bidrar med de samme opplysningene til tjenesten og på den måten som anses mest hensiktsmessig. Dette vil sikre at Finansportalen får den effekt som Stortinget i sitt vedtak om etableringen av tjenesten har forutsatt at den skal ha når det gjelder å bidra til informasjon og konkurranse. En slik forskrift bør gi nærmere rammer for opplysningsplikten overfor Finansportalen.

1.2 Generelt om forslaget

§ 12-5 syvende ledd fastsetter at Kongen kan gi regler om skadeforsikringsselskapers plikt til å gi opplysninger om produkter, premier og forsikringsvilkår i skadeforsikring. Finanstilsynet foreslår at skadeforsikringsselskap skal gi eller holde tilgjengelig for informasjonsordningen opplysninger om *standardiserte produkter og produktkombinasjoner* som selskapet etter § 12-5 første ledd skal ha premietariffer for.

Ved å knytte opplysningsplikten til standardiserte produkter vil forskriften treffe de produktene som normalt etterspørres av forbrukerne, og forskriften vil også få den nødvendige fleksibilitet til å ta opp i seg endringer f.eks på produktsiden. Videre vil forskriften gi nødvendig grad av forutsigbarhet med hensyn til hvilke produkter opplysningsplikten til enhver tid omfatter. I den forbindelse nevnes at manglende etterlevelse av opplysningsplikten vil kunne medføre straffansvar, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 16-1. Manglende etterlevelse vil også kunne medføre pålegg etter finanstilsynsloven § 4 nr. 7.

Det kan reises spørsmål om i hvilken utstrekning opplysningene selskapene skal holde tilgjengelig om disse produktene – premier og forsikringsvilkår – bør spesifiseres i forskriften. Vilkårene knyttet til reiseforsikring, husforsikring mv. er omfattende, og det vil være svært krevende til enhver tid å dekke hele spekteret og holde det oppdatert. En slik tilnærming synes dessuten lite fleksibel, selv om det kan anføres at omfanget av opplysningsplikten ideelt sett burde vært spesifisert i forskriften. Finanstilsynet foreslår derfor at kun hoveddrammene for opplysningsplikten fastsettes i forskriften. I tillegg følger det av § 12-5 første ledd at de som etterspør standardiserte produkter og produktkombinasjoner, på en enkel måte skal få opplysninger fra selskapet om premienivå og forhold på forsikringstakerens side som etter premietariffen vil bli lagt vekt på ved beregningen av premiene.

Finanstilsynet foreslår på denne bakgrunn at selskapene i tillegg til opplysninger om premier og forsikringsvilkår, skal holde den samme informasjonen tilgjengelig for Finansportalen som den etterspørerne av forsikringer har krav på fra selskapet. Dette gjelder som nevnt premienivå og forhold på forsikringstakerens side som etter premietariffen vil bli lagt vekt på ved beregningen av premiene.

Opplysningene må dessuten gis eller holdes tilgjengelig på den måte og i det format som ordningen krever, og vil dermed kunne forutsette tilknytning til en priskalkulator.

I forslaget til forskriften fremgår virkeområdet for forskriften i § 1, mens § 2 fastsetter det nærmere innholdet av opplysningsplikten. § 3 regulerer ikrafttredelsestidspunktet.

Det er forutsatt innledningsvis i forskriftsutkastet at kompetansen til å fastsette forskriften delegeres fra Kongen til Finansdepartementet. Dette forutsetter at forskrift av 30. juni 2006 nr. 777 om delegering av myndighet til Finansdepartementet etter forsikringsvirksomhetsloven endres til også å omfatte forsikringsvirksomhetsloven § 12-5 syvende ledd.

1.3 Merknader til de enkelte bestemmelsene

Finanstilsynet har i pkt. 5 inntatt forslag til forskrift om opplysningsplikt til informasjonsordning for finansielle tjenester, og har følgende særskilte kommentarer til de enkelte bestemmelsene:

Til § 1

Forskriften gjelder bare for skadeforsikringsselskaper. Med skadeforsikringsselskaper må forstås selskaper med konsesjon etter forsikringsvirksomhetsloven § 2-1. Det følger imidlertid av tredje ledd at forskriften også vil gjelde for livsforsikringsselskaper i den utstrekning slike selskaper markedsfører produkter som er omfattet av forskriften.

I Finanstilsynets høringsnotat datert 30. mars 2011 til endring av forskrift 22. september 1995 nr. 827 om forsikringstjenesteytelser og etablering av filial av forsikringsselskap og pensjonsforetak med hovedsete i annen stat i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde mm., er det foreslått at § 12-5 syvende ledd også skal gjelde for utenlandske EØS-selskaper med filial i Norge. Filialer av utenlandske skadeforsikringsselskaper har en relativt stor markedsandel i Norge. Dersom Finansportalen skal oppnå formålet om god informasjonstilgang og pristransparens på skadeforsikringsprodukter, er det helt sentralt at også filialene er underlagt samme opplysningsplikt som de norske selskapene.

Finanstilsynet foreslår videre i utkastet § 1 annet ledd at opplysningsplikten begrenses til standardiserte produkter eller produktkombinasjoner som nevnt i forsikringsvirksomhetsloven § 12-5 første ledd, og som tilbys forbrukere. Det siste innebærer at opplysningsplikten ikke vil omfatte standardiserte produkter som f.eks. tilbys bedrifter og andre som opptrer som næringsdrivende. Avgrensningen synes å være i tråd med formålet med Finansportalen som fortrinnsvis er å hjelpe forbrukerne å orientere seg om priser og vilkår i forsikringsmarkedet. En slik avgrensning synes dessuten hensiktsmessig ut fra at selskapene allerede i medhold av § 12-5 første ledd vil være forpliktet til å holde informasjon om bl.a. premienivå tilgjengelig for etterspørerne av slike produkter.

Om vilkåret “standardisert” uttaler Finansdepartementet i Prop. 134 L (2009-2010) pkt. 4.4 at et produkt må anses som standardisert når det i liten grad foretas individuelle tilpasninger av avtalevilkårene, utover eventuelle individuelt beregnede premier. Finanstilsynet legger til grunn at “standardiserte produkter” vil omfatte de produkter som i praksis etterspørres av forbrukere slik som villa- og innboforsikring, bilforsikringer, reiseforsikring, ulykkesforsikring etc., og som forbrukerne i mange tilfeller vil kunne kjøpe direkte på nettet hos forsikringsselskapene.

Det finnes antakeligvis en rekke standardiserte produkter som ikke inngår i Finansportalens produkt- og prissammenligningstjeneste ved forskriftens ikrafttredelse, eller som vil bli utviklet i fremtiden og innlemmet i ordningen. For å sikre forutsigbarhet for forsikringsselskapene om hvilke standardiserte produkter som til enhver tid er omfattet av opplysningsplikten mot informasjons-tjenesten, foreslår Finanstilsynet at utvidelse av eller endringer i produktspekteret skal forutsette varsel til selskapene, jf. § 2. Finansportalen vil også måtte sende varsel for de forsikringsproduktene som pr. i dag vises på ordningens nettsider.

Til § 2

Bestemmelsen fastslår i første ledd, første punktum hvilke opplysninger skadeforsikringsselskapene må holde tilgjengelig i egne systemer for produkter som omfattes av ordningen. Dette omfatter opplysninger om premier og forsikringsvilkår samt forhold på forsikringstakerens side som etter

premietariffen vil bli lagt vekt på ved beregningen av premiene. Det vil være opp til Finansportalen å utpense de nærmere kravene til opplysninger innenfor rammen av forskriften. Bestemmelsen begrenser for øvrig opplysningsplikten til bare å gjelde overfor opplysningstjeneste for finansielle tjenester som administreres av Forbrukerrådet, pr. i dag Finansportalen.

Finanstilsynet foreslår videre at opplysningene skal holdes tilgjengelig på den måte som fastsettes av informasjonsordningen. Dette vil kunne omfatte format, teknologi, responstid mv.

Skadeforsikringsselskapenes samarbeid med Finansportalen er pr. i dag regulert gjennom avtaler og erklæringer. Finanstilsynet antar at de mer spesifikke kravene til opplysningsplikt og måten opplysningene skal holdes tilgjengelig på vil kunne fremgå av avtaler og tilslutningserklæringer til Finansportalen slik det gjøres i dag.

Finanstilsynet har vurdert hvorvidt det skal reguleres krav om samarbeid med en organisasjon eller gruppe bestående av representanter fra næringen med hensyn til f.eks. å fastsette hvilke søkekriterier som skal benyttes for å sikre en god spørring på bl.a. pris ut mot de ulike forsikringstilbyderne, dvs. forhold som har betydning for premiefastsettelsen. Finanstilsynet antar at det ikke er behov for slik regulering men at Finansportalen i samarbeid med næringen finner en hensiktsmessig måte å konsultere leverandørene på i samsvar med dagens praksis.

Opplysningsplikten bør ikke strekkes lenger enn til de standardiserte produktene som forbrukere flest etterspør og som ivaretar formålet med ordningen. Finanstilsynet anser at Finansportalen er nærmest til å følge med i markedet å vurdere hvilke produkter som må anses som standardiserte og dermed fremgå på Finansportalens nettsider. På den annen side vil skadeforsikringsselskapene kunne ha behov for tid på å innrette seg, særlig på IKT- siden, for å være i stand til å etterleve informasjonsplikten etter forskriften. Dette gjelder først og fremst dersom Finansportalen utvides til å omfatte et produkt som et skadeforsikringsselskap allerede markedsfører. Forsikringsselskaper som lanserer standardiserte produkter som på lanseringstidspunktet allerede er omfattet av forskriften, vil derimot måtte ta høyde for dette og forberede integrasjon mot Finansportalen parallelt i produktutviklingen.

Finanstilsynet foreslår på denne bakgrunn i forslaget til § 2 tredje ledd at informasjonsordningen for finansielle tjenester skal varsle skadeforsikringsselskapene om nye standardiserte produkter som skal omfattes av informasjonsordningen, og at selskapenes informasjonsplikt inntreffer tidligst én måned etter at slik varsling er sendt.

Banklovkommisjonen forutsatte i sin utredning – i samsvar med alminnelige rettsprinsipper – at regler fastsatt i forskrift ikke vil medføre plikt for selskapene til å inkludere opplysninger som har karakter av forretningshemmeligheter eller for øvrig må antas å være konkurransefølsomme. Finanstilsynet er enig i dette og har ikke funnet grunn til å fastsette dette eksplisitt i forskriften. Finanstilsynet forutsetter at skadeforsikringskalkulatoren må innrettes slik at opplysningene fra de enkelte selskapene ikke skal kunne utnyttes til å avdekke selskapenes prismodeller.

2. Forskrift 30. juni 2006 nr. 869 til forsikringsloven (livsforsikring mv.)

Finanstilsynet foreslår også enkelte endringer i forskrift 30. juni 2006 nr. 869 til forsikringsloven (livsforsikring mv.) med utgangspunkt i forsikringsvirksomhetsloven § 12-5 om meldeplikt om fastsatte premietariffer, jf. pkt. 2.1 under. Endringene er av teknisk karakter. Finanstilsynet foreslår imidlertid at det samtidig gjøres en endring i samme forskrift § 1-5 som relaterer seg til skadeforsikringsselskaper som tilbyr livsforsikring, selv om endringen ikke direkte er foranlediget av de nye bestemmelsene i forsikringsvirksomhetsloven kapittel 12, se pkt. 2.2.

2.1. Forsikringsvirksomhetsloven § 12-5 femte ledd - meldeplikt om fastsatte premietariffer

Forsikringsvirksomhetsloven § 12-5 femte ledd lyder:

Selskapet skal gi melding til Finanstilsynet om fastsatte premietariffer for livsforsikringer som nevnt i § 12-2 og om prinsippene for utformingen av slike premietariffer. Kongen kan i forskrift gi nærmere regler om meldeplikten.

Det følger av § 12-5 femte ledd at skadeforsikringsselskaper skal gi melding til Finanstilsynet om fastsatte premietariffer for livsforsikringer som det gis tillatelse til å selge i medhold av § 1-3 annet ledd, og om prinsippene for utformingen av slike premietariffer. (Bestemmelsen viser feilaktig til § 12-2 som gjelder selvforsikringsordninger og må bero på at senere endringer i lovutkastet i forhold til Banklovkommisjonens forslag, ikke er fanget opp. Bestemmelsen må således forstås som en henvisning til § 1-3 annet ledd).

Tilsvarende meldeplikt for pristariffer for livsforsikringsselskapene følger av forsikringsvirksomhetsloven § 9-6 om meldeplikt og tilsyn med pristariffer. Bestemmelsen i § 12-5 femte ledd er gitt for å sikre like konkurransevilkår uavhengig av om et livsforsikringsprodukt selges av et skadeforsikringsselskap eller livsforsikringsselskap.

I medhold av forsikringsvirksomhetsloven § 9-6 er det gitt nærmere regler for melding av pristariffer for livsforsikringsselskaper, jf. forskrift 30. juni 2006 nr. 869 til forsikringsloven (livsforsikring mv.) § 2-10. Det følger av samme forskrift § 2-13 at bestemmelsene i §§ 2-9 og 2-10 gjelder tilsvarende så langt de passer for skadeforsikringsselskaper som har tillatelse til å overta livsforsikringer som omfattes av § 1-6 (forskriften § 1-6 eksisterer imidlertid ikke).

Finanstilsynet foreslår ingen ny forskrift i medhold av forsikringsvirksomhetsloven § 12-5 femte ledd, men anser at det er tilstrekkelig at det i hjemmelshenvisningen i forskrift 30. juni 2006 nr. 869 til forsikringsloven (livsforsikring mv.) også vises til loven § 12-5. I samme forskrift foreslår Finanstilsynet å erstatte ordlyden i § 1-1 annet ledd, første punktum med ordlyden i gjeldende § 2-13 samtidig som § 2-13 oppheves. Endringene ivaretar samtidig korrigeringene av ovennevnte feilhenviing til § 1-6. De nærmere endringene som foreslås i livsforsikringsforskriften fremgår av pkt. 5.

2.2 Livsforsikringer som tilbys av skadeforsikringsselskaper – erstatningsutbetaling i form av terminvise utbetalinger

I henhold til forsikringsvirksomhetsloven § 1-3 må skadeforsikring og livsforsikring drives i egne selskaper (separasjonsprinsippet). Det har imidlertid skjedd en viss oppmykning av separasjonsprinsippet ved at skadeforsikringsselskaper på visse vilkår tillates å overta enkelte former for livsforsikring. Før siste lovendring fulgte det av § 1-3 annet ledd at Finanstilsynet kunne tillate at skadeforsikringsselskaper kunne overta livsforsikringer i form av rene risikoforsikringer av høyst ett års varighet. Disse kriteriene er videreført, men det er i tillegg presisert at avtalen skal gi rett til utbetaling av erstatning som engangsbeløp.

En modifikasjon av utgangspunktet om at erstatningsutbetaling fra skadeforsikringsselskapet skal skje i form av engangsutbetaling er imidlertid gjort i forskrift 30. juni 2006 nr. 869 til forsikringsloven (livsforsikring mv) § 1-5 hvor det fremgår at skadeforsikringsselskaper kan overta enkelte forsikringer med utbetalinger over en periode på opp til fire år. I følge § 1-5 kan skadeforsikringsselskaper overta forsikringer knyttet til uførerisiko hvor det er avtalt at det i en periode på inntil fire år skal utbetales årlig innskudds-/premiefritak og i tilfelle årlig uførepensjon i samsvar med uføregraten, med tillegg av utbetaling av et engangsbeløp i samsvar med uføregraten ved utløpet av fireårsperioden.

Banklovkommisjonen foreslo i sin utredning å utvide fristen i forskriften § 1-5 fra fire til fem år for å skape bedre samsvar mellom folketrygdens regler om tidsbegrenset uførestønad og overgangen til varig uførepensjon. Banklovkommisjonen la vekt på følgende: *“Endelig vurdering av uføregraten kan da samkjøres med vurdering etter folketrygdens bestemmelser. Etter folketrygdloven § 12-9 kan tidsbegrenset uførestønad ytes for en periode på ett til fire år. Stønaden skal imidlertid først ytes etter hensiktsmessig behandling og rehabilitering har vært forsøkt, jf. folketrygdloven § 12-5. Dette medfører at det går minst fem år før varig uførepensjon eventuelt innvilges. Banklovkommisjonen legger til grunn at en slik endring vil ha så begrenset betydning for skadeforsikringsselskapene at det ikke vil ha særlig risikomessige konsekvenser, samtidig som det kan ha fordeler i forhold til saksbehandlingen”*.

Finanstilsynet foreslår i samsvar med Banklovkommisjonens forslag at unntaket om lengre erstatningsutbetalingstid enn ett år i forskrift 30. juni 2006 nr. 869 til forsikringsloven (livsforsikring mv.) § 1-5, økes fra fire år til fem år for å samsvare bedre med folketrygdens bestemmelser. Se forslag til endringer i pkt. 5.2.

3. Forsikringsvirksomhetsloven § 12-9 om risikostyring, jf. forskrift av 1. juni 1990 nr. 434 om aktuar (aktuarforskriften)

Forsikringsvirksomhetsloven § 12-9 annet ledd lyder:

Kongen kan i forskrift gi regler om aktuarkompetanse i skadeforsikringsselskaper. § 9-24 gjelder tilsvarende.

Bestemmelsen er en videreføring av tidligere § 12-3 første ledd. Forsikringsvirksomhetsloven

§ 9-24 som det henvises til stiller krav til aktuar i livsforsikringsselskap, og fastsetter at aktuaren skal godkjennes av Finanstilsynet. § 9-24 inneholder også en forskriftshjemmel knyttet bl.a. til godkjenning av aktuar og om aktuarens rettigheter og plikter.

Forskrift av 1. juni 1990 nr. 434 om aktuar (aktuarforskriften), kapittel 2, inneholder regler om aktuarkompetanse i skadeforsikringsselskaper. Forskriften er gitt i medhold av forsikringsloven av 10. juni 1988 nr. 39 som nå er opphevet. Av forsikringsvirksomhetsloven av 2005 § 17-2 fremgår det imidlertid at forskrifter gitt i medhold av forsikringsloven av 1988 gjelder inntil noe annet er bestemt, men lovhenvisningene i forskriften er fortsatt til forsikringsloven av 1988.

Finanstilsynet foreslår på denne bakgrunn at hjemmelshenvisningene i hele aktuarforskriften oppdateres, slik at den hjemles i gjeldende forsikringsvirksomhetslov §§ 9-24 og 12-9, og videre at øvrige lovhenvisninger oppdateres. Det nevnes i den forbindelse at strukturen i de forsikringsmessige avsetningene er endret i forhold til forsikringsloven av 1988. For eksempel er avsetningene nevnt i forsikringsloven av 1988 § 8-2 om forsikringsfond i livsforsikring, § 8-3 om endringer i reservegrunnlaget i livsforsikring og § 8-4 om sikkerhetsfond i livsforsikring, erstattet av bestemmelsene i forsikringsvirksomhetsloven §§ 9-15 til 9-22 som stiller krav til ulike avsetninger, og som introduserer andre begreper. Tilsvarende gjelder for skadeforsikring der de ulike avsetningene nå er regulert i lovens §§ 12-10 til 12-16.

Videre nevnes at begrepet “premietariff” i aktuarforskriften § 7 første ledd nr. 2 ikke lenger har sitt motstykke i loven på livsiden, og begrepet foreslås erstattet med “pristariffer og premier”. Endringene som foreslås er utelukkende ment å være av teknisk karakter, men Finanstilsynet ser at det i enkelte tilfeller vil kunne reises spørsmål ved om enkelte av de nye lovhenvisningene innebærer en utvidelse av aktuarens ansvarsområde. Som eksempel nevnes aktuarforskriftens § 6 nr. 4 som fastsetter at aktuaren skal sørge for at selskapets premier ikke er fastsatt i strid med forsikringsvirksomhetsloven § 7-6 med forskrifter. Det er åpenbart at tidligere § 7-6 er videreført i forsikringsvirksomhetsloven § 9-3 femte ledd og at det også er naturlig å henvise til § 9-5 om beregning av premier. Det kan imidlertid reises spørsmål ved om en henvisning til hele § 9-3 vil innebære en utvidelse av ansvarsområdet sammenholdt med gjeldende forskrift. Finanstilsynet har vurdert det slik at det ikke innebærer en materiell endring å erstatte gjeldende lovhenvisning i forskriften § 6 nr. 4 til bl.a. hele § 9-3, og viser til at reglene i § 9-3 femte ledd ikke kan ses løsrevet fra reglene om utarbeidelse av pristariffer ellers i bestemmelsen. Tilsvarende problemstilling kan sies å gjøre seg gjeldende i relasjon til aktuarforskriften § 13 nr. 2 og forsikringsvirksomhetsloven §§ 12-5 og 12-7.

Gjeldende forskrift § 14 om aktuarens plikter i skadeforsikringsselskap, nr. 3, fastsetter at aktuaren plikter å melde fra til styre og ledelse dersom vedkommende finner at fordelingene i henhold til forsikringsvirksomhetsloven § 7-5 ikke er rimelige. Tidligere § 7-5 kan sies å være videreført gjennom bestemmelsene i forsikringsvirksomhetsloven § 12-5, særlig fjerde ledd. Aktuarens ansvar for å påse at § 12-5 overholdes er imidlertid ivaretatt gjennom aktuarforskriften § 14 nr. 2, og § 14 nr. 3 foreslås på denne bakgrunn opphevet. Finanstilsynet anser også at forskriften § 14 annet ledd er overflødig, da plikten til å bekrefte produktmeldinger for livsforsikringsprodukter som tilbys av skadeforsikringsselskaper følger av forskriften § 16.

I bl.a. aktuarforskriften §§ 6 nr. 6 og 7 nr. 1 vises det til forsikringsvirksomhetsloven § 14-5 om kapitalkrav i livsforsikring for utenlandsk livsforsikringsselskap med filial i Norge. Finanstilsynet

har funnet det hensiktsmessig å presisere at det dreier seg om filialer av selskaper med hovedsete *utenfor EØS*, selv om forskriftens avgrensning mot selskaper med hovedsete *innenfor EØS* også fremgår av aktuarforskriften § 1 annet ledd jf. tredje ledd, og tilsvarende i § 11 annet og tredje ledd.

Finanstilsynet påpeker for øvrig at bestemmelsene i forsikringsvirksomhetsloven kapittel 9 gjelder for selskaper som yter kollektiv livsforsikring, individuell livsforsikring eller begge deler, med mindre annet følger av reglene om kommunale pensjonsordninger i kapittel 10 eller av reglene om fellesordning for premieberegning for pensjonsordninger med ytelsesbasert foretakspensjon i kapittel 10A, jf. forsikringsvirksomhetsloven § 9-1 første ledd jf. annet ledd. Aktuarforskriften og aktuarens ansvar gjelder samtlige produkter som tilbys av selskapet. Forsikringsvirksomhetsloven kapittel 10A inneholder særregulering av et bestemt produkt og omfattes av aktuarens ansvar. Det kan anføres at det er overflødig å vise til bestemmelsene i kap. 10 og 10A ved siden av de generelle bestemmelsene i kapittel 9, men Finanstilsynet antar at det kan være hensiktsmessig å vise til bestemmelsene i disse kapitlene også for å sikre fokus på spesialreguleringen.

Når det gjelder tilpasninger i regelverket som følge av gjennomføringen av Solvens II i norsk rett, vil disse skje ved en samlet og helhetlig gjennomgang av gjeldende lovverk med tilhørende forskrifter og tas i den forbindelse.

4. Forslag til endringer i forskrift av 10. mai 1991 nr. 301 om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring og gjenforsikring (hovedforskriften)

4.1 Generelt om de foreslåtte endringene

Ved endringsloven av 18. november 2010 ble bestemmelsene om de ulike forsikringstekniske avsetningene innenfor skadeforsikring løftet opp i loven fra hovedforskriften, etter mal av det som er gjort i forsikringsvirksomhetsloven kapittel 9 for livsforsikring. I tillegg ble administrasjonsavsetning fjernet som avsetning samtidig som det ble presisert at både direkte og indirekte skadebehandlingskostnader skal dekkes av de forsikringstekniske avsetninger. Videre presiseres bestemmelsene om krav til tilleggsavsetninger i de tilfeller avsetningen for uopptjent premie ikke er tilstrekkelig til å dekke forventede erstatninger og skadebehandlingskostnader relatert til fremtidige skader under løpende forsikringer. (I regelverket omtalt som avsetninger for ikke avløpt risiko.) Disse endringene har medført behov for å foreta justeringer både i hovedforskriften og i utfyllende forskrift for å sikre samsvar mellom definisjonene og for å unngå unødige gjentakelser.

Hovedforskriften vil etter dette fremstå som en “rendyrket” forskrift om minstekrav til de forsikringstekniske avsetninger, mens den utfyllende forskriften i all hovedsak vil omhandle beregningstekniske aspekter ved fastsettelsen av disse minstekravene. Justeringer av den utfyllende forskriften vil bli fastsatt av Finanstilsynet med bakgrunn i gjennomførte endringer i hovedforskriften.

4.2 Merknader til enkelte av bestemmelsene

Med bakgrunn i kommentarene gitt i avsnitt 4.1 kan forslagene til justering av hovedforskriften kort oppsummeres som følger:

- Navnet på forskriften foreslås endret slik at det fremgår klart at den omhandler minstekravene til forsikringstekniske avsetninger.
- I forskriftens § 1 tredje ledd endres henvisningen fra lov om naturskadeforsikring til forsikringsvirksomhetslovens § 12-15 (om avsetning til naturskadefond).
- Definisjonene av forsikringsteknisk ansvar, premieansvar og erstatningsansvar i forskriftens § 2 tredje til femte ledd foreslås presisert for å ta høyde for at fremtidige direkte og indirekte skadebehandlingskostnader skal medregnes i de aktuelle ansvarsstørrelser.
Når det gjelder definisjonene gitt i de tre siste ledd i gjeldende versjon av § 2 anses disse ikke lenger å være nødvendige for forståelsen av forskriften. Bestemmelsene foreslås derfor opphevet.
- Bestemmelsene i forskriftens § 3 som gjelder beregning av de forsikringstekniske ansvarsstørrelser ved hjelp av risikoteoretiske metoder kan i all hovedsak videreføres uten endringer. Når det gjelder annet ledd er det tilstrekkelig å vise til at selskapene skal benytte eller ta utgangspunkt i risikoteoretiske metoder. De tre ordene “så vidt mulig” kan følgelig sløyfes.
- De overordnede bestemmelsene om krav til forsikringstekniske avsetninger i gjeldende § 4 er nå i sin helhet dekket av bestemmelser i forsikringsvirksomhetsloven, jf. lovens §§ 12-10 – 12-14. Bestemmelsene i denne paragrafen kan derfor oppheves.
- I ny § 4 bokstav a foreslås en presisering av minstekravet til premieavsetning slik at det tas høyde for både uopptjent premie og avsetning for ikke avløpt risiko. Som følge av denne presiseringen kan annet ledd oppheves, mens det må foretas en justering av begrepsbruken i tredje ledd.
- I ny § 4 bokstav b (om minstekrav til erstatningsavsetningen) er det kun foreslått en justering av begrepsbruken.
- I ny § 4 bokstav c om minstekrav til sikkerhetsavsetning er bestemmelsen i gjeldende første ledd dekket av forsikringsvirksomhetslovens § 12-13 og kan derfor oppheves. Som nytt første ledd foreslås tatt inn en bestemmelse der minstekravet til sikkerhetsavsetning settes lik det beregnede sikkerhetsansvaret. Når det gjelder beregning av sikkerhetsansvaret ved hjelp av risikoteoretiske metoder vil det være tilstrekkelig å vise til vedtak og regler gitt i medhold av §§ 3 og 8, slik at gjeldende annet ledd kan oppheves.
Nytt annet ledd er en videreføring av gjeldende tredje ledd med et en liten justering av begrepsbruken.
- I ny § 4 bokstav d (om minstekrav til reassuranseavsetningen) er det kun foreslått et par justeringer av begrepsbruken.

- Bestemmelsen om minstekrav til administrasjonsavsetning i ny § 4 bokstav e foreslås opphevet, siden administrasjonsavsetningen er fjernet fra de forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikringsselskaper.
- I ny § 5 om minstekrav til forsikringstekniske avsetninger i kredittforsikringsselskap foreslås henvisningen til minstekravet til administrasjonsavsetningen tatt ut, jf. kommentaren til ny § 4 bokstav e. Videre er det for ordens skyld tatt høyde for endringen i minstekravet til sikkerhetsavsetning som departementet allerede har fastsatt men som først vil bli gjort gjeldende fra 1. juli 2011.
- I forslaget til ny § 6 presiseres det i første ledd at minstekravene til forsikringstekniske avsetninger gitt i §§ 4 og 5 som hovedregel gjelder for forretningen som forsikringsselskapet eventuelt tegner gjennom virksomhet i annen stat innenfor EØS-området. Av annet ledd i dette forslaget fremgår det likevel at departementet kan gi selskapet tillatelse til å følge vertsstatens regelverk når det gjelder beregningen av kravene til sikkerhetsavsetning, jf. hjemmelen gitt i forsikringsvirksomhetsloven § 12-13 tredje ledd. Det presiseres imidlertid at en adgang til å benytte vertsstatens regelverk for beregning av minstekrav til sikkerhetsavsetning kun vil gjelde for de risikoer som består i vertsstaten, jf. annet punktum i annet ledd.
- Bestemmelsen om risikostatistikk i § 7 foreslås videreført uten endringer.
- I § 8 om utfyllende regler er det tatt inn et forslag til ny bestemmelse om retningslinjer for beregning av avsetning for ikke avløpt risiko. Ellers er det for denne paragrafen bare foreslått et par justeringer av begrepsbruken.
- I ny § 9 videreføres bestemmelsen om dispensasjon (i gjeldende § 10), men den foreslås flyttet slik at den kommer før bestemmelsen om ikrafttreden.
- I ny § 10 foreslås overgangsbestemmelsen i annet og tredje ledd opphevet, siden disse bestemmelsene ikke lenger er aktuelle.

4.3 Utfyllende forskrift om forsikringstekniske avsetninger

Endringene i forsikringsvirksomhetslovens §§ 12-10 – 12-14 samt i hovedforskriften om forsikringstekniske avsetninger vil også kreve enkelte tekniske justeringer av forskrift av 18. november 1992 nr. 1242 om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring og gjenforsikring (utfyllende forskrift). Den utfyllende forskriften er fastsatt av Finanstilsynet med hjemmel i hovedforskriften og tilsynet vil sende forslaget til justeringer av den utfyllende forskriften på høring så snart endringene av hovedforskriften er fastsatt.

5. Forslag til forskriftsendringer mv.

5.1 Utkast til forskrift om skadeforsikringsselskapers opplysningsplikt til informasjonstjeneste for finansielle tjenester

Forskrift om skadeforsikringsselskapers opplysningsplikt til informasjonsordning for finansielle tjenester

Fastsatt av Finansdepartementet (dd.mm.år) med hjemmel i lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsvirksomhetsloven) § 12-5 syvende ledd

§ 1 Virkeområde

Forskriften gjelder skadeforsikringsselskaper og livsforsikringsselskaper med tillatelse til å overta andre personforsikringer som nevnt i forsikringsvirksomhetsloven § 1-3 første ledd.

Opplysningsplikten gjelder standardiserte produkter eller produktkombinasjoner som tilbys forbrukere i Norge.

§ 2 Opplysningsplikten

Skadeforsikringsselskap som tilbyr standardiserte produkter som nevnt i § 1 annet ledd skal holde produktinformasjon tilgjengelig for informasjonsordning for finansielle tjenester som administreres av Forbrukerrådet. Som produktinformasjon regnes opplysninger om premiene, forsikringsvilkårene samt forhold på forsikringstakerens side som etter premietariffen vil bli lagt vekt på ved beregningen av premiene.

Opplysningene skal holdes tilgjengelig på den måte som fastsettes av informasjonsordningen i avtale med forsikringsselskapene.

Informasjonsordning for finansielle tjenester skal varsle selskapene om hvilke standardiserte produkter ordningen ønsker informasjon om. Opplysningene kan ikke kreves gjort tilgjengelig for ordningen før tidligst én måned etter at slik varsling er sendt.

§ 3 Ikrafttredelse

Forskriften gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

5.2 Forslag til endringer i forskrift 30. juni 2006 nr. 869 til forsikringsloven (livsforsikring mv.)

Finanstilsynet foreslår at det i den innledende hjemmelshenvisningen i forskrift 30. juni 2006 nr. 869 til forsikringsloven (livsforsikring mv.) tas med en henvisning til forsikringsvirksomhetsloven § 12-5. For øvrig foreslås følgende endringer:

§ 1-1 (Virkeområde) annet ledd skal lyde:

Reglene i ~~§ 1-6 og § 2-13~~ § 2-9 og § 2-10 gjelder tilsvarende så langt de passer for skadeforsikringsselskaper som har tillatelse til å overta livsforsikringer etter forsikringsvirksomhetsloven § 1-3 annet ledd. Reglene i kapittel 11 om flytting gjelder også for banker og forvaltningsselskaper for verdipapirfond.

§ 1-5 (Skadeforsikringsselskapers virksomhet) første ledd skal lyde:

Skadeforsikringsselskaper som har tillatelse etter forsikringsvirksomhetsloven § 1-3 annet ledd til å overta livsforsikringer, kan også overta forsikringer knyttet til uførerisiko hvor det er avtalt at det i en periode på inntil ~~fire~~ fem år skal utbetales årlig innskuddsfritak/premiefritak og i tilfelle årlig uførepensjon i samsvar med uføregraden, med tillegg av utbetaling av et engangsbeløp i samsvar med uføregraden ved utløpet av ~~fire~~ femårsperioden.

§ 2-13 (Skadeforsikringsselskaper som kan drive virksomhet som regnes som livsforsikring) oppheves.

5.3 Forslag til endringer i forskrift av 1. juni 1990 nr. 434 om aktuar (aktuarforskriften)

I forslaget til endringer representerer tekst i kursiv forslag til ny tekst, og erstatter teksten som er gjennomstreket.

Hjemmelsgrunnlaget innledningsvis i aktuarforskriften endres til lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsvirksomhet §§ 9-24 og 12-9.

I §§ 6, 7, 9, 13, 14 og 19 foreslås følgende endringer:

§ 6. Aktuarens ansvarsområde

Aktuaren skal sørge for:

1. at selskapets virksomhet til enhver tid blir drevet på en forsikringsteknisk ansvarlig måte,
2. ~~beregning av forsikringsfondet og sikkerhetsfondet samt endringer i reservegrunnlaget i henhold til lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet (forsikringsvirksomhetsloven) § 8-2, § 8-3 og § 8-4, beregning av forsikringsmessige avsetninger og risikoutjevnsningsfondet~~

samt endringer i avsetningsgrunnlaget i henhold til lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsvirksomhetsloven) §§ 9-15 til 9-22, § 9-25 og § 10-10 med forskrifter,

3. ~~fordeling av kostnader, tap, inntekter og fond mv. og fordeling av oppsamlet overskudd til forsikringstakerne og de forsikrede i henhold til forsikringsvirksomhetsloven § 7-5 og § 8-1 annet og tredje ledd med forskrifter, tilordning av avkastning og overskudd ved forvaltning av midler samt overskudd på risikoresultat i henhold til forsikringsvirksomhetsloven §§ 9-9 til 9-14 og § 10-14 med forskrifter,~~
4. at selskapets premier ikke er fastsatt i strid med forsikringsvirksomhetsloven ~~§ 7-6~~ § 9-3, § 9-5, §§ 10-4 til 10-9 og §§ 10A-2 til 10A-5 med forskrifter,
5. at meldinger fra selskapet i henhold til forsikringsvirksomhetsloven § 7-5, ~~§ 7-6 og § 7-7~~ § 9-6 første ledd med forskrifter blir sendt Finanstilsynet,
6. at kravet i ~~lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet mv. (forsikringsloven)~~ forsikringsvirksomhetsloven § 14-5 med forskrifter er oppfylt for filial av utenlandsk livsforsikringsselskap med hovedsete utenfor EØS-området,
7. at det blir utarbeidet statistikk over forsikringsbestanden.

§ 7. Aktuarens plikter

Aktuaren plikter uten opphold å gi melding til selskapets ledelse og styre dersom:

1. ~~kravene til avsetninger i forsikringsvirksomhetsloven § 8-2, § 8-3 og § 8-4 ikke er oppfylt, jf. forsikringsloven § 14-5 med forskrifter for filial av utenlandsk selskap §§ 9-15 til 9-22, § 9-25, § 10-10 og § 14-5 for filial av utenlandsk selskap med hovedsete utenfor EØS-området, med forskrifter, ikke er oppfylt.~~ Hvis forholdet ikke bringes i orden i løpet av fire uker, skal aktuaren underrette Finanstilsynet,
2. han finner at ~~en premietariff~~ *pristariffer og premier* ikke er i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven ~~§ 7-6~~ § 9-3, § 9-5, §§ 10-4 til 10-9 og §§ 10A-2 til 10A-5 med forskrifter. Hvis aktuarens syn ikke blir tatt til følge, skal aktuaren påse at Finanstilsynet blir underrettet,
3. han finner at selskapets forretnings- eller regnskapsførsel ikke tilfredsstiller de forsikringstekniske krav. Hvis han finner forholdene graverende, skal også revisor og kontrollkomiteén varsles,
4. han finner at fordelingen i henhold til forsikringsvirksomhetsloven ~~§ 7-5 og § 8-1~~ §§ 9-9 til og med 9-14 og § 10-14, jf. § 9-23, med forskrifter, ikke er rimelig, jf. ~~§ 7-10~~.

Aktuaren skal også bekrefte ved sin underskrift alle meldinger til Finanstilsynet i henhold til forsikringsvirksomhetsloven ~~§ 8-3 og forskrifter til lovens § 7-5, § 7-6, § 7-7, § 7-10, § 8-1 og § 8-4 § 9-6 første ledd med forskrifter.~~

Melding som nevnt kan sendes elektronisk dersom det er benyttet en betryggende metode som kan autentisere avsender og sikre dokumentets innhold og mottager har godtatt det.

§ 9. Skadeforsikring i livsforsikringsselskap

I livsforsikringsselskap med tillatelse til å overta annen personforsikring i henhold til forsikringsvirksomhetsloven § 1-3 første ledd skal aktuaren ha ansvar, plikter og rettigheter som nevnt i kap. 2 for skadeforsikringsvirksomheten.

Det kan godkjennes særskilt aktuar for dette området.

§ 13. Aktuarens ansvarsområde

Aktuaren skal sørge for:

1. de beregninger av forsikringstekniske avsetninger mv. som skal foretas i henhold til ~~lov 10. juni 1988 nr. 39 om forsikringsvirksomhet mv. (forsikringsvirksomhetsloven) § 8-6 §§ 12-10 til og med 12-16~~ med forskrifter og for øvrig yte slik forsikringsteknisk medvirkning som forskriften forutsetter,
2. at selskapets premier ikke er fastsatt i strid med forsikringsvirksomhetsloven ~~§ 7-6 § 12-5 og § 12-7,~~
3. at kravet i ~~lov 10. juni 2005 nr. 44 om forsikringsselskaper, pensjonsforetak og deres virksomhet (forsikringsvirksomhetsloven) § 14-4~~ med forskrifter er oppfylt for filial av utenlandsk skadeforsikringsselskap,
4. at det blir utarbeidet statistikk over forsikringsbestanden.

§ 14. Aktuarens plikter

Aktuaren plikter uten opphold å gi melding til selskapets ledelse og styre dersom:

1. kravene til avsetninger i forsikringsvirksomhetsloven ~~§ 8-6 med forskrifter ikke er oppfylt, jf. forsikringsloven § 14-4 med forskrifter for filial av utenlandsk selskap §§ 12-10 til og med 12-14 og § 14-4 for filial av utenlandsk selskap med hovedsete utenfor EØS, med forskrifter, ikke er oppfylt.~~ Hvis forholdet ikke bringes i orden i løpet av fire uker skal aktuaren underrette Finanstilsynet,
2. han finner at en premietariff ikke er i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven ~~§§ 7-6 12-5.~~ Hvis aktuarens syn ikke blir tatt til følge, skal aktuaren påse at Finanstilsynet blir underrettet,
3. ~~han finner at fordelingene i henhold til forsikringsvirksomhetsloven § 7-5 ikke er rimelige.~~

~~Aktuaren skal også bekrefte ved sin underskrift alle meldinger til Finanstilsynet i henhold til forskrifter til forsikringsvirksomhetsloven § 7-5.~~

Melding som nevnt kan sendes elektronisk dersom det er benyttet en betryggende metode som kan autentisere avsender og sikre dokumentets innhold og mottager har godtatt det.

Til § 19:

- I annet ledd rettes “anvarshavende” til “ansvarshavende”.
- I fjerde ledd rettes “almenne interesser” til “allmenne interesser”

5.4 Forslag til endringer i forskrift av 10. mai 1991 nr. 301 om forsikringstekniske avsetninger og risikostatistikk i skadeforsikring og gjenforsikring (hovedforskriften)

Etter at det er tatt høyde for forslagene til endring av hovedforskriften slik disse er oppsummert i avsnitt 4.2 blir forskriftens ordlyd som angitt nedenfor. I forslaget til endringer representerer tekst i kursiv forslag til ny tekst, mens teksten som er gjennomstrekert vil utgå.

Forskrift 10. mai 1991 nr. 301 om *minstekrav til forsikringstekniske avsetninger og utarbeiding av risikostatistikk i skadeforsikring og gjenforsikring*

§ 1 Anvendelsesområde

Forskriften gjelder alle skadeforsikringsselskaper inklusive kredittforsikringsselskaper og gjenforsikringsselskaper. Forskriften gjelder dessuten livsforsikringsselskaper som i henhold til § 1-3 i *forsikringsvirksomhetsloven* ~~forsikringsloven~~ har fått konsesjon til å overta personforsikringer som ikke er livsforsikringer.

Forskriften gjelder ikke utenlandsk skadeforsikringsselskap eller gjenforsikringsselskap som driver virksomhet gjennom filial her i riket. Regler om kapitalkrav for filial av forsikringsselskap med hovedsete utenfor EØS er fastsatt i forskrift til lovens § 14-4.

Forskriftens §§ 3 og 4, ~~5 og 6~~ gjelder ikke avsetninger til dekning av naturskade, jf. ~~lov 16. juni 1989 nr. 70 om naturskadeforsikring~~ *forsikringsvirksomhetsloven § 12-15*.

§ 2 Definisjoner

Med selskap menes her skadeforsikringsselskap med den avgrensning som følger av § 1.

Med bransje menes her forsikringsklasse (hovedgruppe) i skadeforsikring som fastsatt i forskrift til forsikringslovens § 2-1 eller del av slik klasse som etter forskrift fastsatt av Finanstilsynet i medhold av forskriften her skal anses som bransje.

Med forsikringsteknisk ansvar menes her det beløp som på et bestemt tidspunkt og med fastsatt grad av sannsynlighet dekker et selskaps samlede fremtidige, kontraktsmessige

erstatningsutbetalinger for egen regning, *herunder direkte og indirekte skadebehandlingskostnader relatert til disse erstatningsutbetalingene*. Med forsikringsteknisk bruttoansvar menes tilsvarende det beløp som på et bestemt tidspunkt og med fastsatt grad av sannsynlighet dekker selskapets samlede fremtidige, kontraktsmessige brutto erstatningsutbetalinger.

Med premieansvar menes her et selskaps forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for egen regning for ikke inntrufne skadetilfeller under forsikringer som på et bestemt tidspunkt løper, *herunder direkte og indirekte skadebehandlingskostnader relatert til disse erstatningsutbetalingene*. Bruttopremieansvar defineres tilsvarende med utgangspunkt i fremtidige brutto erstatningsutbetalinger.

Med erstatningsansvar menes her et selskaps forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for egen regning for skadetilfeller som på et bestemt tidspunkt er inntruffet men ikke oppgjort, *herunder direkte og indirekte skadebehandlingskostnader relatert til disse erstatningsutbetalingene*. Bruttoerstatningsansvar defineres tilsvarende med utgangspunkt i fremtidige brutto erstatningsutbetalinger.

Med sikkerhetsansvar menes her et selskaps forsikringstekniske ansvar fratrasket selskapets samlede premie- og erstatningsansvar. Bruttosikkerhetsansvar defineres tilsvarende som differansen mellom forsikringsteknisk bruttoansvar og summen av bruttopremieansvar og bruttoerstatningsansvar.

~~Med premieavsetning, erstatningsavsetning og sikkerhetsavsetning menes her avsetning til dekning av henholdsvis premieansvar, erstatningsansvar og sikkerhetsansvar.~~

~~Med reassuranseavsetning menes her avsetning til dekning av de kostnader som påløper hvis en eller flere av selskapets reassurandører ikke dekker sine andeler av de samlede erstatningsforpliktelser.~~

~~Med administrasjonsavsetning menes her avsetning til dekning av de administrasjonskostnader som påløper i forbindelse med skadeoppgjør ved en eventuell avvikling av selskapet.~~

§ 3 Beregning av premieansvar, erstatningsansvar og sikkerhetsansvar

Med mindre annet er fastsatt av Finanstilsynet skal selskapet ved utgangen av hvert kvartal beregne premieansvaret, erstatningsansvaret og sikkerhetsansvaret. Premie- og erstatningsansvaret skal beregnes særskilt for hver bransje som omfattes av selskapets konsesjon.

Ved beregningen skal selskapet så vidt mulig benytte eller ta utgangspunkt i risikoteoretiske metoder. Selskapet skal gi Finanstilsynet melding om de metoder som måtte være benyttet og for øvrig redegjøre for beregningsmåten.

Finanstilsynet kan gi pålegg om endringer i beregningsmåten. Finanstilsynet kan også fatte vedtak om at selskapet for de enkelte bransjer skal benytte bestemte risikoteoretiske metoder ved beregningen av premieansvaret, erstatningsansvaret eller sikkerhetsansvaret.

Første til tredje ledd gjelder tilsvarende ved beregningen av bruttopremieansvar, bruttoerstatningsansvar og bruttosikkerhetsansvar.

§ 4 Generelle krav til avsetningene

~~Et selskap skal til enhver tid ha forsikringstekniske avsetninger som gir full dekning av dets forsikringstekniske ansvar og annen risiko avledet av dets forsikringsvirksomhet.~~

~~Selskapets avsetninger skal i alle tilfelle til enhver tid oppfylle de minstekrav til avsetninger som følger av disse forskrifter eller av vedtak og regler gitt i medhold av forskriften.~~

~~De forsikringstekniske avsetninger omfatter premieavsetning, erstatningsavsetning, sikkerhetsavsetning og reassuranseavsetning samt andre avsetninger til dekning av risiko avledet av forsikringsvirksomheten.~~

~~Selskapet skal dessuten ha en egen administrasjonsavsetning.~~

§ 45 Minstekrav til forsikringstekniske avsetninger i skadeforsikringsselskap, unntatt kredittforsikringsselskap

(a) Minstekrav til premieavsetning

Selskapets samlede *minstekrav* til premieavsetning skal til enhver tid ~~minst~~ utgjøre *summen av samlet uopptjent premie for egen regning beregnet i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven § 12-11 første ledd og samlet avsetning for ikke avløpt risiko beregnet i samsvar med forsikringsvirksomhetsloven § 12-11 annet ledd*. Bestemmelsen i første punktum gjelder tilsvarende for hver bransje som omfattes av selskapets konsesjon.

~~Hvis premienivået i en eller flere bransjer antas å være utilstrekkelig, kan Finanstilsynet kreve at selskapet foretar tilleggsavsetninger.~~

Finanstilsynet gir nærmere bestemmelser om hvorledes *minstekravet til premieavsetning* ~~den uopptjente premien~~ skal beregnes, herunder de tilpasninger som må foretas for bransjer der premieinntekter, erstatningsutbetalinger mv. relateres til tegningsåret.

(b) Minstekrav til erstatningsavsetning

Selskapets samlede *minstekrav til* erstatningsavsetning skal til enhver tid *utgjøre* ~~minst dekke~~ det samlede erstatningsansvaret beregnet i samsvar med ~~§ 3~~ *samt* vedtak og regler gitt i medhold av §§ 3 og 8. Bestemmelsen i første punktum gjelder tilsvarende for hver bransje som omfattes av selskapets konsesjon.

(c) Minstekrav til sikkerhetsavsetning

~~Sikkerhetsavsetningen skal sammen med premieavsetningen og erstatningsavsetningen til enhver tid minst dekke selskapets forsikringsteknisk ansvar.~~

Selskapets samlede minstekrav til sikkerhetsavsetning skal til enhver tid utgjøre det samlede sikkerhetsansvaret beregnet i samsvar med vedtak og regler gitt i medhold av §§ 3 og 8.

~~Har selskapet ved beregningen av sikkerhetsansvaret for en eller flere bransjegrupper benyttet risikoteoretiske metoder godkjent eller fastsatt av Finanstilsynet, skal sikkerhetsavsetningen for hver bransjegruppe minst dekke det beregnede sikkerhetsansvaret.~~

I bransjer eller bransjegrupper der *Finanstilsynet ikke har fastsatt eller godkjent* risikoteoretiske metoder ~~for ikke er benyttet ved~~ beregningen av sikkerhetsansvaret, skal *minstekravet til* sikkerhetsavsetningen ~~minst~~ utgjøre 15 prosent ~~pst~~ av selskapets opptjente premie for egen regning for siste regnskapsår, eller – dersom dette er høyere – 15 prosent ~~pst~~ av summen av minstekravene til premieavsetning og erstatningsavsetning beregnet i samsvar med bokstav a og b. I bransjer der premieinntekter, erstatningsutbetalinger mv. relateres til tegningsårene, skal proSENTsatsen i første punktum anvendes på den del av premien som etter rimelige forsikringstekniske prinsipper kan henføres til siste tegningsår. Finanstilsynet kan for den enkelte bransje fastsette en høyere proSENTsats enn den som er gitt i første punktum.

(d) Minstekrav til reassuranseavsetning

Selskapets *minstekrav til* reassuranseavsetning skal til enhver tid utgjøre ~~minst~~ 10 prosent ~~pst~~ av et beregningsgrunnlag som består av summen av uopptjent bruttopremie, bruttoerstatningsansvaret og bruttosikkerhetsansvaret fratrukket summen av ~~minstekravene til premieavsetning, uopptjent premie for egen regning, minstekravet til~~ erstatningsavsetning og *minstekravet til* sikkerhetsavsetning. Finanstilsynet kan fastsette en annen proSENTsats enn den som er gitt i første punktum.

(e) Minstekrav til administrasjonsavsetning

~~Administrasjonsavsetningen skal til enhver tid utgjøre 5 pst av summen av minstekravene til premieavsetning, erstatningsavsetning og sikkerhetsavsetning.~~

§ 56 Minstekrav til forsikringstekniske avsetninger i kredittforsikringsselskap

§ 45 bokstav a, b og c ~~og e~~ gjelder tilsvarende, men slik at kredittforsikringsselskap i alle tilfelle skal ha en sikkerhetsavsetning som minst utgjør 244 prosent av *gjennomsnittlig årlig fem ganger* opptjent premie for egen regning ~~for over de fem siste regnskapsår.~~

§ 6. Minstekrav til forsikringstekniske avsetninger for virksomhet gjennom filial i annen stat innenfor EØS-området

§§ 4 og 5 gjelder tilsvarende for selskapets kontraktsmessige forsikringsforpliktelser knyttet til virksomhet gjennom filial i annen stat innenfor EØS-området.

Finansdepartementet kan likevel samtykke i at beregningen av minstekrav til sikkerhetsavsetning tilpasses de regler som gjelder i den aktuelle vertsstat for filialen. Samtykket vil i tilfelle begrenses til de risikoer som består i vertsstaten.

§ 7 Risikostatistikk

Selskapene skal utarbeide risikostatistikk etter regler fastsatt av Finanstilsynet.

§ 8 Utfyllende regler

Finanstilsynet gir utfyllende regler til forskriften, herunder regler om

- retningslinjer for bruk av risikoteoretiske metoder ved beregningen av premieansvar, erstatningsansvar og sikkerhetsansvar, *samt bruttopremieansvar, bruttoerstatningsansvar og bruttosikkerhetsansvar herunder beregningen av minstekrav til premieavsetning, erstatningsavsetning og sikkerhetsavsetning,*
- *retningslinjer for beregning av avsetning for ikke avløpt risiko,*
- bransjeinndeling til bruk ved beregning *og rapportering,* av *forsikringstekniske* ansvarsstørrelser, minstekrav til *forsikringstekniske* avsetninger og *faktiske forsikringstekniske avsetninger,*
- hvilke tilpasninger som skal foretas ved beregningen av minstekravene for de bransjer eller bransjegrupper der premieinntekter, erstatningsutbetalinger mv. relateres til tegningsårene,
- tidspunktet for gjennomføringen av beregningene,
- kontrollen av tilstrekkeligheten i de forsikringstekniske avsetninger,
- rapporteringen av beregninger, oppbygging av risikostatistikk m.m.

§ 940 Dispensasjon

Finansdepartementet kan i særlige tilfelle og for en tidsbegrenset periode samtykke i at et selskap kan ha lavere forsikringstekniske avsetninger enn fastsatt i forskriften her.

§ 109 Ikrafttreden. ~~Overgangsregler~~

Forskriften trer i kraft straks.

~~Minstekravene gitt ved § 5 bokstav a, b og c, jf. også § 6, skal være oppfylt senest 30. juni 1992. Minstekravene gitt ved § 5 bokstav d og e, jf. også § 6, skal være oppfylt senest 31. desember 1992.~~

~~Frem til 31. desember 1992 kan ansvarlig kapital som nevnt i § 7-3 i lov om forsikringsvirksomhet med tilhørende forskrifter medregnes som avsetning til dekning av sikkerhetsansvar for det beløp den ansvarlige kapital overstiger minstekravet til kapitaldekning med mer enn en prosentenhet.~~